

КЛАСТЕР 2 — УЖГОРОД–ЧОП

LNG & Hydrogen Conversion Node

Соціальна програма (повний, деталізований розділ)

Кластер 2 — це найпотужніший енергетичний вузол у системі 20 кластерів: LNG-регазифікація, водень, компресія, AI-керування потоками газу, енергетичні парки.

Саме тому соціальна програма тут має два акценти:

1. Ветерани та ВПО, які шукають стабільну роботу та високі технічні спеціальності.
2. Повернення кваліфікованих українців з ЄС у технічні, енергетичні та інженерні професії.

1. Роль кластеру у соціальній мережі

Ужгород–Чоп виконує функцію енергетичного притягувача кадрів:

- ветеранів із технічною підготовкою або бажанням пройти перепідготовку;
- ВПО зі сходу та півдня України, які приїжджають у регіон із високою безпековою стабільністю;
- молодих спеціалістів та інженерів, які повертаються з ЄС (Словаччина, Чехія, Угорщина, Австрія);
- сімей загиблих, яким потрібні стабільні умови проживання і доступ до медичної інфраструктури;
- людей з інвалідністю (для офісних, аналітичних, диспетчерських ролей).

Цей кластер — найбільше джерело робочих місць у Західному енергетичному коридорі України.

2. Житло та соціальна інфраструктура

2.1. Житловий соціальний комплекс

Планується створення житлового комплексу на 1000–1500 мешканців, що інтегрований із транспортною інфраструктурою Чоп–Ужгород.

Пріоритет розселення:

- 35% — ветерани, поранені, сім'ї загиблих;
- 35% — ВПО та сім'ї, що втратили житло;
- 20% — поверненці з ЄС;
- 10% — працівники критичної інфраструктури (диспетчери, газотехніки, медики).

Типи житла:

- середньоповерхові CLT будинки (низьке енергоспоживання, швидке будівництво);
- блоки «інженерного кампусу» для молодих фахівців;

- адаптовані квартири для поранених та людей з інвалідністю;
- помешкання «на перехідний період» для ВПО.

2.2. Соціальна зона

- дитячий садок на 120 дітей;
- школа I–II ступеню (акцент — енергетика, наука, інженерія);
- амбулаторія + телемедицина;
- громадський центр;
- спортивні майданчики;
- парк і зелена зона вздовж житлового кварталу;
- транспортний хаб з маршрутами до Ужгорода.

3. Зайнятість та перекваліфікація

3.1. Робочі місця

Кластер створює 600+ робочих місць, включаючи високотехнологічні:

- оператори LNG-регазифікації;
- техніки з водневої інфраструктури;
- фахівці з AI-керування потоками газу;
- логістика, склади, енергетичні станції;
- ремонтні служби;
- лабораторії якості газу, водню та газоконверсії;
- IT-персонал.

Соціальні квоти:

- 30% — ветерани;
- 30% — ВПО;
- 10% — люди з інвалідністю;
- 20% — поверненці з ЄС;
- 10% — інші категорії.

3.2. Energy & Hydrogen Training Center

У межах кластеру створюється найбільший у західному регіоні центр перепідготовки кадрів для водневої та LNG-галузі:

Навчальні напрямки:

- LNG технології;
- компресія газу;
- воднева інфраструктура (H₂ lines, storage, safety);
- газова аналітика;
- енергетичні системи + BESS;

- диспетчеризація з AI;
- технічна англійська для енергетики;
- спеціальні програми для ветеранів (скорочені інтенсиви).

Після завершення курсів — гарантована робота в кластері або у партнерських компаніях.

4. Власність та соціальний фон

4.1. Частка у власності кластеру

Соціальна частка — 10–12% акцій підприємств кластера:

- ветерани отримують гарантований доступ до ESOP;
- ВПО — після 1 року роботи;
- поверненці — окремі інвестиційні пули;
- частка сімей загиблих у соціальному трасті — довгострокові дивіденди.

4.2. Соціальний фонд кластера

Фонд отримує:

- 5% прибутку підприємств;
- гранти (енергетика, гуманітарні програми);
- внески партнерів.

Фонд фінансує:

- реабілітацію ветеранів;
- житлові пільги;
- стипендії для дітей загиблих;
- освітні програми;
- підтримку малого бізнесу;
- програми повернення українців.

5. Освіта та молодь

5.1. Енергетичний STEM-школоцентр

Школа при кластері стане першою в Україні, яка має окремий водневий і газовий STEM-модуль:

- лабораторії моделювання газових потоків;
- уроки з відновлюваної енергетики;
- робототехніка, IoT, безпека інфраструктури;
- спеціальні програми для дітей ветеранів та ВПО.

5.2. Освітні програми для дорослих

- AI-диспетчеризація;
- технічний англійський;
- підготовка інженерів-операторів газових систем;
- програми працевлаштування для поверненців.

Партнери:

- Ужгородський національний університет;
- Словацькі технічні університети (спільні курси);
- Європейські energy-centers (можливість стажувань).

6. Медицина, безпека, реабілітація

6.1. Медичний центр

- сімейна медицина;
- кардіологія (враховуючи навантаження на технічні професії);
- лабораторія;
- телемедицина.

6.2. Відновлення та реабілітація

- реабілітація для ветеранів (фізична, нейро-, ерго-терапія);
- психологічна допомога;
- PTSD-групи;
- програма підтримки сімей загиблих.

6.3. Центр безпеки та швидкого реагування

Через специфіку водню й LNG:

- тренувальний майданчик;
- безпекові протоколи;
- інклюзивні інструкції для персоналу.

7. Повернення українців

7.1. Програма Return-to-Tech

Спеціальна програма релокації для українців, які працювали в ЄС у сферах:

- інженерія
- енергетика
- логістика
- IT
- безпека та технічний менеджмент

Пільги:

- компенсація витрат на переїзд;

- пільгове житло на 6–12 місяців;
- додаткові освітні програми;
- можливість участі в ESOP з першого року.

8. Інтеграція з громадою

- партнерство з Чопською та Ужгородською громадами;
- спільні культурні події;
- еко-ініціативи (посадки дерев, сортування, переробка);
- розвиток малого бізнесу та сервісів;
- пріоритет найму місцевих мешканців.

9. КРІ для Кластера 2

- 600+ нових робочих місць;
- 40% робочих місць — ветерани та ВПО;
- 1 000+ людей забезпечено житлом;
- 200+ фахівців пройшли перепідготовку за перший рік;
- 150+ дітей у школи/садку;
- 120+ поверненців інтегровані в енергетику кластера;
- стабільний соціальний фонд з перших 12 місяців роботи.